

23.10.2017

Asia/14

§ 930

Valtuutettu Sanna Vesikansan toivomusponsi Keskuspuiston luontotyyppeihin ja lajeihin kohdistuvista vaikutuksista Helsingin uudessa yleiskaavassa

HEL 2016-012102 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mika Raatikaisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 26.10.2016 hyväksymän toivomusponnen (Sanna Vesikansa) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdotajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 26.10.2016 Helsingin uuden yleiskaavan - Kaupunkikaavan kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään yleiskaavan valtuusto edellyttää, että jatkosuunnittelussa tehdään kattavat vaikutusarvioinnit Keskuspuiston luontotyyppeihin ja lajeihin kohdistuvista vaikutuksista ja selvitetään keinot vähentää erityisen haitallisia luontovaikutuksia. Huomioidaan jatkosuunnittelussa liito-oravan elinympäristöt ja lajin vaatimat kulkuyhteydet siten, kun ne ilmenevät 2016 julkaistusta Helsingin liito-oravakartoituksesta (Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 7/2016) tai sitä myöhemmin tarkentavasta kartoituksesta. Lisäksi kiinnitetään huomiota alueen virkistyskäytön ja maiseman kannalta keskeisen tärkeään metsän tun-

23.10.2017

nun säilyttämiseen erityisesti kapeimmilla metsävyöhykkeillä kuten Pirkkolan alueella." (Sanna Vesikansa)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan Khn on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kaupunkisuunnittelulautakunnan ja ympäristölautakunnan lausunnot.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että yleiskaavassa 2002, uudessa yleiskaavassa sekä asemakaavoissa Keskuspuisto on osoitettu virkistysalueeksi. Uudessa yleiskaavassa on osoitettu Hämeenlinnan kaupunkibulevardiin liittyvää rakentamista Keskuspuiston länsireunaan.

Yleiskaavan valmistelun yhteydessä Keskuspuiston luontoarvoista on ollut käytössä ajankohtaista tietoa ja luonto- ja maisemavaikutusten arviointi on ollut osa yleiskaavatyötä. Yleiskaavan valmisteluun kuului koko kaupungin kattava luontoselvitys ja luontovaikutusten arviointi. Käytössä on ollut Helsingin ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmän tiedot suojeltavista ja muista luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaista kohteista. Arvokkaat metsäalueet ovat olleet tiedossa samoin kuin rakennusviraston aluetta koskevan luonnonhoitosuunnitelman luonnoksen tiedot. Myös linnusto- ja eläintiedot ovat olleet käytettävissä. Kaavan valmistelun yhteydessä vuonna 2014 teetettiin direktiivilajien osalta liito-oravaselvitys ja lepakkoselvitys. Lisäksi yleiskaavan Keskuspuiston rakentamistarkasteluihin on liittynyt maisemaselvitys ja Keskuspuiston kokonaistarkastelu, joka on liitetty yleiskaavan kaavaselostukseen. Maisemaselvityksessä on tarkasteltu myös metsäntuntua ja metsän virkistysarvoa.

Vaikutusarvioinnit tulevat olemaan osa tarkempiasteista kaavoitusta. Asemakaavojen vaikutusarvioinnit ovat tällä alueella tavallista vaativampia ja saattavat edellyttää myös täydentäviä luontoselvityksiä. Keskeinen selvityskysymys on myös Haaganpuron uoman mahdollinen siirto ja sen erilaiset ympäristövaikutukset. Jos uoman siirtoon joudutaan, tavoitteena tulisi olla vesiluonnon tilan parantaminen ja avoimen puroisuuden kasvattaminen putkitettua osuutta lyhentämällä.

Myös Hämeenlinnan bulevardiin liittyvissä yleispiirteisissä jatkotarkasteluissa selvitetään tarkemmin luontovaikutuksia.

Jatkosuunnittelussa ja asemakaavojen muutosten yhteydessä selvitetään Keskuspuiston luontoarvoihin kohdistuvat rakentamisen ja lisääntyvän virkistyskäytön vaikutukset. Samalla suunnitellaan viherverkosto

niin, että vaikutukset luonto- ja virkistysarvoihin jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Keskuspuiston virkistysarvojen säilyttäminen mm. metsän jatkuvuuden ja metsän tunnun osalta ovat lähtökohtana suunnittelulle.

Yleiskaavassa osoitettu rakentaminen on osoitettu pääosin moottoritien itäpuolen metsitetyille pelloille. Keskuspuiston keskeisimmät luontoarvot voidaan säilyttää, mutta puiston länsiosa muuttuu rakentamisen yhteydessä puistomaiseksi. Metsäntuntua voidaan palauttaa varaamalla riittävästi alueita istutuksia varten. Pirkkolan liikuntapuiston alueella rakentamisen ja puiston virkistyskäyttöarvojen yhteensovittaminen on tehtävä erityisen huolellisesti ottaen huomioon alueen liito-oravaesiintymän vaatimat alueet ja kulkuyhteydet sekä virkistyskäytön tarpeet.

Metsän tunnun säilyttämiseen tarvitaan soveltuvien kaavamääräysten lisäksi hoitosuunnittelua. Monet maisemallisesti ja lajistollisesti tärkeät metsänhoidon keinot ovat jo nyt käytössä, kuten puuston monimuotoinen rakenne ja pitkä kiertoaika sekä lahopuun jättäminen maastoon. Jos viheralueen pinta-ala pienenee ja käyttäjämäärät kasvavat, suunnittelu muuttuu vaativammaksi. Uusien käyttäjäryhmien palveleminen uusilla reiteillä tai muilla toiminnoilla ei metsäpinta-alan pienetessä enää ole aina mahdollista.

Liito-oravaselvitystä on päivitetty kesällä 2016. Liito-oravatilanne Helsingissä kehittyi jatkuvasti. Vielä viisi vuotta sitten liito-oravaa pidettiin Helsingissä satunnaisena vierailijana. Yleiskaavan valmistelun yhteydessä vuonna 2014 liito-oravia oli Keskuspuistossa Maunulan ja Paloheinän alueella. Vuoden 2016 liito-oravaselvityksen mukaan liito-oravat olivat levinneet Keskuspuistossa myös Pirkkolan, Kivihaan ja Laakson alueille. Liito-oravia koskeva selvitystarve ja niiden elinympäristövaatimukset otetaan huomioon tarkempiasteisessa kaavoituksessa ja rakennusviraston vastuulla olevassa luonnonhoidossa. Tällä hetkellä on käynnissä rakennusviraston konsulttityö, jossa selvitetään Luontodirektiivin liitteen IVa eläinlajien huomioiminen suunnittelussa ja rakentamisessa.

Lisääntyvä virkistyskäyttö ja sen aiheuttamat kehittämistarpeet on esitetty kaupunkisuunnittelulautakunnan syksyllä 2016 hyväksymissä Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (Vistra II). Jatkosuunnittelussa huolehditaan, että Keskuspuiston alkuperäisiin suunnitteluperiaatteisiin kuuluneet tavoitteet puiston eheyden, reittien jatkuvuuden, ulkoilumetsän luonteen, metsäisyyden sekä luontoarvojen säilyttämisen osalta toteutuvat.

Luontotietojärjestelmä sisältää melko kattavat tiedot Keskuspuiston luontoarvoista. Niitä ollaan vuonna 2017 täydentämässä uusilla linnustotiedoilla sekä luontodirektiivin ja luonnonsuojelulain mukaan erityises-

23.10.2017

Asia/14

ti suojeltavan lahokaviosammalen kartoituksella. Myös koko kaupungin laajuinen uhanalaisten luontotyyppien kartoitus on käynnistymässä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vesikansa Sanna, toivomusponsi 11, Kvsto 26.10.2016 asia 5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 14.02.2017 § 52

HEL 2016-012102 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Luontotietojärjestelmä sisältää melko kattavat tiedot Keskuspuiston luontoarvoista. Niitä ollaan vuonna 2017 täydentämässä uusilla linnustotiedoilla sekä luontodirektiivin ja luonnonsuojelulain mukaan erityisesti suojeltavan lahokaviosammalen kartoituksella. Myös koko kaupungin laajuinen uhanalaisten luontotyyppien kartoitus on käynnistymässä. Liito-oravasta on käytettävissä ponsitekstistä ilmenevällä tavalla tuore kartoitus, ja liito-oravan huomioon ottamisessa kaavoituksessa ja muissa hankkeissa on vakiintuneet käytännöt.

Asemakaavojen vaikutusarvioinnit ovat tällä alueella tavallista vaativampia ja saattavat edellyttää myös täydentäviä luontoselvityksiä. Keskeinen selvityskysymys on myös Haaganpuron uoman mahdollinen siirto ja sen erilaiset ympäristövaikutukset. Jos uoman siirtoon joudutaan, tavoitteena tulisi olla vesiluonnon tilan parantaminen ja avoimen puro-osuuden kasvattaminen putkitettua osuutta lyhentämällä.

23.10.2017

Metsän tunnun säilyttämiseen tarvitaan soveltuvien kaavamääräysten lisäksi hoitosuunnittelua. Monet maisemallisesti ja lajistollisesti tärkeät metsänhoidon keinot ovat jo nyt käytössä, kuten puuston monimuotoinen rakenne ja pitkä kiertoaika sekä lahopuun jättäminen maastoon. Jos viheralueen pinta-ala pienenee ja käyttäjämäärät kasvavat, suunnittelu muuttuu vaativammaksi. Uusien käyttäjäryhmien palveleminen uusilla reiteillä tai muilla toiminnoilla ei metsäpinta-alan pienetessä enää ole aina mahdollista.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.02.2017 § 67

HEL 2016-012102 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Yleiskaavassa 2002, uudessa yleiskaavassa sekä asemakaavoissa Keskuspuisto on osoitettu virkistysalueeksi. Uudessa yleiskaavassa on osoitettu Hämeenlinnan kaupunkibulevardiin liittyvää rakentamista Keskuspuiston länsireunaan.

Yleiskaavan valmistelun yhteydessä Keskuspuiston luontoarvoista on ollut käytössä ajankohtaista tietoa ja luonto- ja maisemavaikutusten arviointi on ollut osa yleiskaavatyötä. Yleiskaavan valmisteluun kuului koko kaupungin kattava luontoselvitys ja luontovaikutusten arviointi. Käytössä on ollut Helsingin ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmän tiedot suojeltavista ja muista luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaista kohteista. Arvokkaat metsäalueet ovat olleet tiedossa samoin kuin rakennusviraston aluetta koskevan luonnonhoitosuunnitelman luonnoksen tiedot. Myös linnusto- ja eläintiedot ovat olleet käytettävissä. Kaavan valmistelun yhteydessä vuonna 2014 teetettiin direktiivilajien osalta liito-oravaselvitys ja lepakkoselvitys. Lisäksi yleiskaavan Keskuspuiston rakentamistarkasteluihin on liittynyt maisemaselvitys ja Keskuspuiston kokonaistarkastelu, joka on liitetty yleiskaavan kaavaselostukseen. Maisemaselvityksessä on tarkasteltu myös metsäntuntua ja metsän virkistysarvoa.

23.10.2017

Vaikutusarvioinnit tulevat olemaan osa tarkempiasteista kaavoitusta. Myös Hämeenlinnan bulevardiin liittyvissä yleispiirteisissä jatkotarkasteluissa selvitetään tarkemmin luontovaikutuksia. Tämä työ on edennyt kaupunkisuunnitteluvirastossa esimerkiksi Hämeenlinnan väylän bulevardisoinnin hulevesi- ja perustamistapaselvityksessä syksyn 2016 aikana.

Jatkosuunnittelussa ja asemakaavojen muutosten yhteydessä selvitetään Keskuspuiston luontoarvoihin kohdistuvat rakentamisen ja lisääntyvän virkistyskäytön vaikutukset. Samalla suunnitellaan viherverkosto niin, että vaikutukset luonto- ja virkistysarvoihin jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Keskuspuiston virkistysarvojen säilyttäminen mm. metsän jatkuvuuden ja metsän tunnun osalta ovat lähtökohtana suunnittelulle.

Yleiskaavassa osoitettu rakentaminen on osoitettu pääosin moottoritien itäpuolen metsitetyille pelloille. Keskuspuiston keskeisimmät luontoarvot voidaan säilyttää, mutta puiston länsiosa muuttuu rakentamisen yhteydessä puistomaiseksi. Metsäntuntua voidaan palauttaa varaamalla riittävästi alueita istutuksia varten. Pirkkolan liikuntapuiston alueella rakentamisen ja puiston virkistyskäyttöarvojen yhteensovittaminen on tehtävä erityisen huolellisesti ottaen huomioon alueen liito-oravaesiintymän vaatimat alueet ja kulkuyhteydet sekä virkistyskäytön tarpeet.

Liito-oravaselvitystä on päivitetty kesällä 2016. Liito-oravatilanne Helsingissä kehittyy jatkuvasti. Vielä viisi vuotta sitten liito-oravaa pidettiin Helsingissä satunnaisena vierailijana. Yleiskaavan valmistelun yhteydessä vuonna 2014 liito-oravia oli Keskuspuistossa Maunulan ja Paloheinän alueella. Vuoden 2016 liito-oravaselvityksen mukaan liito-oravat olivat levinneet Keskuspuistossa myös Pirkkolan, Kivihaan ja Laakson alueille. Liito-oravia koskeva selvitystarve ja niiden elinympäristövaatimukset otetaan huomioon tarkempiasteisessa kaavoituksessa ja rakennusviraston vastuulla olevassa luonnonhoidossa. Tällä hetkellä on käynnissä rakennusviraston konsulttityö, jossa selvitetään "Luontodirektiivin liitteen IVa eläinlajien huomioiminen suunnittelussa ja rakentamisessa".

Lisääntyvän virkistyskäyttö ja sen aiheuttamat kehittämistarpeet on esitetty kaupunkisuunnittelulautakunnan syksyllä 2016 hyväksymissä Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (Vistra II). Jatkosuunnittelussa huolehditaan, että Keskuspuiston alkuperäisiin suunnitteluperiaatteisiin kuuluneet tavoitteet puiston eheyden, reittien jatkuvuuden, ulkoilumetsän luonteen, metsäisyyden sekä luontoarvojen säilyttämisen osalta toteutuvat.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

23.10.2017

Asia/14

Lisätiedot

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566